

Ο ΔΗΜΟΚΡΑΤΗΣ

Πημερσία πολιτική-οικονομική εφημερίς τοπικών συμφερόντων

Έτος 3ος

Αριθ. φύλλου 2343 Τρίτη

21

Δεκεμβρίου 1982

Τμήμα φύλλου 8ος 3

Γραφείο Κυλλήνη 8 ΤΗΛ. 29008 - 22682

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΕΛΟΣ ΠΛΗΡΩΘΗΚΕ

ΑΠΟΪΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ Η ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΣΤΟΝ ΑΗ-ΜΗΝΑ

του Δημ. Φ. Καρατζένη

Είς τόν χώρον δευ ημερην στείγεται ή άγορά τής πόλεως άπφρχε παλαιός 'Ιερός Ναός του 'Αγίου Μηνά ό άσπίς κατά τόν Νοέμβριον 1821, ότε έγινε ή μάχη και ή κατάληψις τής πόλεως παρά τών έπασασαυτών, κα τεκάει έίς τόν χώρον αυτόν μέ πρωτοβουλίαν του Μητροπολίτου 'Αρτης 'Αθερκίου και άλλων έξεχόντων πολιτών τής πόλεως έθιμολόβα κατά τό 1842 συγκρότημα κτηρίου δημοτικής εκπαιδευσεως. Τοúτο άπτελειότο από ένα διάφορον και έτερον ήμικαύον κτήριον έκαστον χωρισμένον είς δύο αίθουσας, τό άνώγειον δέ και είς ένα γραφείον τών διδασκάλων.

Τόν θεμέλιον λίθον έβαλε ο Μητροπολίτης 'Αθερκιος έν μένω παλλαϊκού ένθουσιασμού τής πόλεως. Διά τήν άνέγερσίν του έγιναν διάφορες είσφορες τών κατοίκων αλλά τήν μεγαλυτέραν δαπάνην κατέβαλαν τά άλλη Μοναστήρια τής περιοχής που ήκμαζον κατά τήν έποχήν έκείνην και κατόπιν συστατικής έγκυκλίου του Μητροπολίτου.

Έκ του 1821 ώς σχολείος στοιχειώδους έκμηθέρως άλλην γραμμάτιαν έχρηματισαύοντο έν-δύο ισόγεια δωμάτια είς τόν περίβολον του Ναού του 'Αγίου Βασιλείου, τό όποία κατά τήν μάχην τής 'Αρτης τόν Νοέμβριον 1821 κατεστράφησαν και αυτά όπως ο Ναός του 'Αη-Μηνά και πολλά άρχοντικά τής πόλεως. Τό άνεγερθόν αυτό συγκρότημα έπέγινε τό δημοτικόν σχολείον τής πόλεως μέχρι του έτους 1927. Είς αυτό έτί θ-

υδαίοντα χρόνια έδιδάχθησαν τό στοιχειώδη γραμματικά οί πατέρες μας και όπειτα και ήμεις οί παλαιότεροι.

Η Έπιτροπή που είχε τήν πρωτοβουλίαν άνεγέρσεως του κτηρίου αυτού άπρησανεύετο για τό άπόκτημα αυτό τής πόλεως και τό έθεώρει ώς «τό καλλίτερον και λαμπρώτερον» όλων τών σχολείων γενοικιών 'Επαρχιών.

Η άνέγερσις του κτηρίου έπερατώθη κατά τό 1845 και πρώτος διδάσκαλος του άπό τότε μέχρι τό 1851 έδίδασκε είς αυτό, έχρημάτισε ο Κυριανός Βουλόδημος άπό τό Ζαγόρι.

Η έπιτροπή τών 'Αρτιών, τό έθεώρει καμάρ τής πόλεως και έπειδή τάσον οί διωόμενοι τό προσφέρουν είς ένίσχυσιν πολιτίαι τής 'Αρτης και τό Μοναστήρια έζητήθησαν τής δυνατότητάς των. Έγραψαν είς τούς 'Αρτιώως τούς διαμένοντας είς τό έξωτερικόν τής 'Αρτης, 'Ελευθέραν 'Ελλάδα, Κέρκυραν κλπ. όπως βοηθήσουν διά τόν έξοπλισμόν του με διάφορα όργανα, σχολικά βιβλία και άλλα τοιαύτα προς αχηματισμόν βιβλιοθήκης, κερός φτωχόν τής νεολαίας και καλλιτομόν τής σχολής, όπως έγραφε.

Διαπόδεται ένα γραμμάτις προς τόν εκ Πέτα Δημ. Μόστραν έμφορευόμενον είς Κέρκυραν, όστις είσήκου, οί τήν παράκλησιν τής έπιτροπής, όπως και άλλοτε και έφοδισσε τήν σχολήν με άρκετα βιβλία. Είς τό γραμμά

συνέχεια στη 2η σελίδα

ΟΙ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΡΤΗΣ ΤΟΥ 1866 & 1878

του Δημ. Φ. Καρατζένη

Συνέχεια από το προηγούμενο

«Αριθ. 62. Ἡ Προσωρινὴ Διοίκησις Ἡερίου καὶ Θεσσαλίας. Πρὸς τὴν ἐπὶ τοῦ Ἱεροῦ Ἀγώνος Ἐπιτοπὴν τῶν Πατρῶν. Εἰς Πάτρας. Περικικλωθέντες πανταχόθεν ὑπὸ πολυαριθμῶν ὀθωμανικῶν στρατευμάτων τακτικῶν καὶ ἀτάκτων καὶ μὴ δυνάμενοι· ἂντιπαραταχθῶμεν κατὰ τῶν ἐχθρικῶν τυροβόλων εἰς τὰς θέσεις καὶ τὰ χωριά ἅπαντα κατεῖχοντες ἕνεκα τῆς ἀτελοῦς δυνάμεώς μας, οἱ κίτοικοι τῆς Πετρίλου παταμῆς ἀπεφάσισαν ἀπὸ κοινοῦ ἀφου προηγουμένως μετεσώμισαν τὰς οικογενείας των, πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν καὶ ἐμπυρόησαν ἅπαντα τὰ χωρία των, ἵνα μὴ καταλάβωσιν αὐτὰ τὰ ἐξοβιλλόντα τουρκικὰ στρατεύματα καὶ ἀναπαύονται ὑπὸ τὴν στέγην αὐτῶν, ἐν τῇ παροῇ ἐποχῇ, τοῦ χειμῶνος, μετὰ τὸ θλιβερόν καὶ σπαραξικέρδιον τοῦτο θέαμα, τὰ ἡμέτερα στρατεύματα ἀπεσπάρθησαν ἀχωρηθέντες, τοῦ ἡμίσιος τοῦτων ἐνὸς τῆς Μονῆς ταύτης, τοῦ δὲ ἑτέρου καταλαβόντος τὴν πέρα αὐτῆς θέσιν καὶ συμφώνως μὲ τὸν ὁποῖον πρό πολλοῦ ἐδώκειν ὄρκον, ἀπεφάσισμεν ν' ἀποθάνωμεν ἀνεγύστε μαχόμενοι καθ' ὅλην εἰς τὴν ὕμετέραν καὶ τῶν πολυαριθμῶν τούτων ὀθωμανικῶν στρατευμάτων. Πέποιθότες ὅθεν εἰς τὴν ὕμετέραν καὶ τῶν φιλελευθέρων ἀδελφῶν μας Ἑλλήνων καὶ λαῶν, συνδρομήν. Σὰς παρακαλοῦμεν καὶ αὐτοὺς νὰ μὴν μᾶς πίπτει ἀφύκτως λυσσώδως καθ' ἡμῶν.—Ἐν Μονῇ Σπηλιᾶς τῇ 18. Ἰανουαρίου 1867. (Τ.Σ. Ἡ Διοίκησις. Δ. Ἀθανάσιος, Ἰω. Γεωργίου, Δημήτριος Στάθης, Β.Ι. Ζαχαράκης, Ἀναγν. Β. Οικονόμου, Ἀναγνώστου κ.λ.π.)»

Τὴν 14ην Φεβρουαρίου 1867, ὁ τουρκικὸς στρατός, διὰ στεφῆς ποιορκίως κατέλαβεν τὴν Μονὴν Σπηλιᾶς, ἐκ τῆς ὁποίας οἱ ἐπαναστάται, ἐνήργησαν δραματικὴν ἐξοδὸν καὶ μετὰ τινὰς ἡμέρας διέβυσαν αὐτοὺς εἰς τὴν Ρεντῖα ὅπου εἶχον καταφύγει. Τοῦτο ἡ Τουρκικὴ Διοίκησις, ἐθιῶρηκε ὡς καταστολήν τῆς ἐπαναστάσεως καὶ ἀπέσυρε ἀπὸ τὸ Ραδοβόζι τὰ στρατεύματα τῶν τακτικῶν ἀφῆσασα τὴν φύλαξιν τῆς περιοχῆς, εἰς τμήματα ἀτάκτων. Ἡ ἐνέργεια ὁμοῦ αὐτῇ ἐκθάρρυνε τὰ Ραδοβουζινὰ Σώματα ποῦ εἶχαν καταφύγει εἰς τὰ Τζουμέρικα καὶ ἀνασυγκρατηθέντ ἐπονήθησαν καὶ ἀνακτελέσαν τὴν περιοχὴν Βριστινίσης καὶ τὴν γέφυραν Κοράκου. Ὁ Στρατιωτικὸς Διοικητὴς Λιβᾶς Ἰμπραήμ, κατόπιν αὐτοῦ ἀναγκάζεται νὰ ἐπαναφέρῃ ἐντοχούσις ἐκ τακτικῶν εἰς τοὺς ἀτάκτους τοῦ Ραδοβουζίου, ὡς τοῦτο ἀναφέρει καὶ ὁ ἐν Ἰωαννίνοις Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος. «Βασ. Προξενίου Ἡερίου κ.λ. Ἰωάννινα 9 Μαρτίου 1867. Ἀριθ. 120. Κύριε Ὑπουργέ, Κατὰ τὰ χωρία τοῦ Ἄνω Ραδοβουζίου ἐβακαλευθεῖ ἡ ἐξουσία τοποθετήσασα στρατιωτικὰ ἀποσπάσματα, ἡ δὲ κατὰ τὴν 1ην ἰσομένου μηνὸς πρὸς τὰ ἐκὶ ἀνωχώρησις τοῦ Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ Ἄρτης, Χατζῆ Ἐμῖν Βέη, μετ' ἐνὸς ἡμέρας τακτικοῦ στρατοῦ ἐδωκε ἀφορμὴν νὰ περὶκρίψῃ συμπέρασματα περὶ νέας συγκεντρώσεως Ἀγρωσιωτῶν κατὰ τὴν Μονὴν Σπηλιᾶς καὶ τὴν γέφυραν Κοράκου.—Εὐτε θέτατες Χερ. Φραγκούδης».

ΣΤΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

Ἡ ἀνέγερση τῶν σχολείων στὸν Ἄν-Μηνᾶ

συνέχεια ἀπὸ τῆ 1η σελίδας

τῆς ἡ ἐπιτροπῆ τὸν προσηγορεῖται ὡς ἐξῆς:
«Πρὸς τὸν Εὐγενέστατον Ἄρχοντα, Ἰεπότην κ.Δημήτριον Μόστριν εἰς Κέρκυραν.

Εὐγενέστατε συμπατριῶτα κ.λ.π.»

Ὑπογράφουν δὲ οἱ ἐπόμενοι:

Χρῖστος Ἀλεξόπουλος, Ἀναγνώστης Δ. Οικονόμου, Γεράσιμος Καραπάνος, Νικόλαος Βλαχούτσος, Νικόλαος Ἀντωνόπουλος, Ἀναστάσιος Π. Γεωργίου, Γεώργιος Ἀναστ. Ρίζος, Βασίλειος Τσιλιγιάννης, Ἰωάννης Καφεντζῆς, Γεώργιος Δελήμπυσης. 1846 Φεβρουαρίου 22 ἐξ Ἄρτης.

Τὸ κτίριον τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου στὸν Ἄν-Μηνᾶ, ἐπὶ ὀδοθήκοντα χρόνια ἐξεπλήρωσε πλήρως τὸν προσηγοριῶν του. Καὶ δταν ἠρξήθησαν οἱ μαθηταὶ του καὶ αὐτὸ ἐπάλλισσε, κατὰ τὸ 1927 ἐπὶ Δημαρχίας Γεωργίου Καζαντζῆ καταδαφίσθη καὶ εἰς τὸν χώρον του ἀνεγέρθη ἡ κεντρικὴ ἀγορὰ τῆς πόλεως, ἡ ὁποία λειτουργεῖ καὶ σήμερον.

Διὰ τὴν ἀνέγερσίν τῆς, ὁ τότε Δήμαρχος πηγήθε δάκτυλον ἀπὸ Τράπεζαν καὶ ἐχρησιμοποίησι σχέδια τὰ ὁποία συνέταξε ὁ τότε Νομομαχαικὸς Ἄρτης Νικόλαος Παρασκευᾶς.

